

120 WALL STREET
NEW YORK, NY 10005
917-637-3600 • 917-637-3666 (FAX)
www.reproductiverights.org

6. FEBRUÁRA 2003

MUDR. RUDOLF ZAJAC, MINISTER ZDRAVOTNÍCTVA

JUDR. DANIEL LIPŠIC, MINISTER SPRAVODLIVOSTI

DOC. RNDR. VLADIMÍR PALKO, CSC., MINISTER VNÚTRA

BRATISLAVA, SLOVENSKO

Vážení páni ministri,

dovoľujeme si touto cestou informovať Vaše úrady o obťažovaní a zastrašovaní voči rómskym ženám zo strany policajných orgánov počas vyšetrovania nezákonných sterilizácií rómskych žien. Od vydania ľudsko-právnej správy, *Telo i duša: násilné sterilizácie a ďalšie útoky na reprodukčnú slobodu Rómov na Slovensku*, (vydanej minulý týždeň) sme obdržali informácie a následne i navštívili rómsku osadu, kde sme sa dozvedeli, že polícia neadekvátnym spôsobom zhromaždila rómske ženy k výsluchu a zastrašovala ich, že sa vystavujú hrozbe až troch rokov odňatia slobody pre krivé obvinenie, ak podajú sťažnosť proti poskytovateľom zdravotnej starostlivosti na násilné alebo vynútené sterilizácie. Ďalej sme boli informované, a to v rozhovore s vyšetrovateľom v Košiciach, že v rámci vyšetrovania sú potencionálne obeť identifikované pre podanie vysvetlenia a svedectva na základe neoverených zoznamov poskytnutých vyšetrovateľom potencionálnymi páchatelmi, konkrétne NsP Krompachy a jej riaditeľom či primárom gynekologicko-pôrodnického oddelenia. Vyzývame preto vládu, aby učinila proces vyšetrovania transparentným a aby sa práce vo vyšetrovacom orgáne účastnili i nezávislí a vysoko kvalifikovaní predstavitelia občianskej spoločnosti, vrátane členov rómskych komunít.

Nutné upozorniť tiež na skutočnosť, že sme boli Krajským úradom justičnej polície v Košiciach informované, že zrejme zahájí trestné stíhanie voči partnerovi Ingrid Giňovej pre pohlavné zneužívanie. Pani Giňová, ktorá bola protiprávne sterilizovaná, porodila svoje prvé dieťa vo veku 14 rokov, čo je pod hranicou súhlasu s pohlavným stykom. Spomínané vyhrážky o trestnom postihu pre krivé obvinenie a možné trestné stíhanie partnera pani Giňovej dokladajú zneužívanie prítomné v súčasnom procese vyšetrovania. Musíme tiež dodať, že nám bolo povedaná, že poskytovatelia zdravotnej starostlivosti v Krompašskej nemocnici slovné útočia na tehotné rómske ženy kvôli svedectvám v správe, a obviňujú, že ženy žalujú nemocnicu, ktorá sa o ne dobre starala. Takéto obťažovanie a slovné útoky zastrašujú ženy k tomu, aby nevyužívali služby zdravotného systému, na ktorom závisia, pre strach z odvetných akcií.

Neodkladne preto požadujeme, aby Vaše úrady využili plnú možnosť svojich funkcií a zastavili takéto obťažovanie a zastrašovanie zo strany orgánov činných v trestnom konaní a verejných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní zabezpečiť bezpečnosť tých rómskych žien a ich rodín, ktoré boli sterilizované proti ich vôli, ako i osád, kde žijú. Vyhrážky

PORADŇA PRE OBČIANSKE A ĽUDSKÉ PRÁVA, KOVÁČSKA 28, 040 75 KOŠICE, TEL/FAX: 055-670 9518, 0908-695 531

THE CENTER FOR REPRODUCTIVE RIGHTS IS A NON-PROFIT LEGAL ADVOCACY ORGANIZATION DEDICATED TO PROMOTING AND DEFENDING WOMEN'S REPRODUCTIVE RIGHTS WORLDWIDE.

formerly the Center for Reproductive Law and Policy

120 WALL STREET
NEW YORK, NY 10005
917-637-3600 • 917-637-3666 (FAX)
www.reproductiverights.org

a zastrašovanie obetí a iných osôb v rómskych osadách predstavuje prekážku spravodlivosti a porušenie slovenského i medzinárodného práva. Slovenská republika je povinná zaistiť, že všetky osoby, ktorých práva a slobody boli porušené, budú mať právnu ochranu. Navyiac, podľa medzinárodného práva sa nesmú štátne orgány dopustiť žiadnej činnosti, ktorá by bola zameraná na porušenie práva osôb usilujúcich o právnu ochranu. Zastrašovanie a vyhružky, podobné tým, ktoré sme sa dozvedeli, sú porušením vnútroštátnych o medzinárodných záväzkov slovenskej vlády. Tým rómskym ženám, ktoré sú predmetom obťažovania zo strany poskytovateľov zdravotnej starostlivosti vo verejných nemocniciach, je zároveň odopierané ich právo na rovnoprávne zaobchádzanie v zdravotníckych zariadeniach a efektívne právo na zdravie, obe chránené jednak slovenskou Ústavou a jednak medzinárodným právom.

Vyzývame Vaše ministerstvá, aby prijali bezodkladné kroky k zastaveniu zmienených odvetných akcií a k prevencii akejkoľvek eskalácie a budúceho zastrašovania či násilia voči rómskym komunitám. Tiež Vás vyzývame, aby ste pokračovali vo vyšetrovaní spôsobom, ktorý bude rešpektovať práva obetí, ich rodín a komunít a doporučujeme, aby porušenia práv boli vyšetrované prostredníctvom procesu, ktorý je navrhnutý v časti Odporúčania publikácie *Telo i duša*.

S úctou,

Christina Zampas
Právna poradkyňa pre Európu
Center for Reproductive Rights

Barbora Bukovská
Výkonná riaditeľka
Poradňa pre občianske a ľudské práva

cc: Pal Csaky, podpredseda vlády pre európsku integráciu, ľudské práva a menšiny
Klara Orgovanova, splnomocnenkyňa vlády pre záležitosti rómskych komunít
Maude de Boer Buquicchio, zástupkyňa Generálneho tajomníka, Rada Európy
Alvaro Gil-Robles, Komisár pre ľudské práva, Rada Európy
Dirk Meganck, Negociátor pre Slovensko, Európska Komisia
Jan Marinus Weirisma, MEP

PORADŇA PRE OBČIANSKE A ĽUDSKÉ PRÁVA, KOVÁČSKA 28, 040 75 KOŠICE, TEL/FAX: 055-670 9518, 0908-695 531

THE CENTER FOR REPRODUCTIVE RIGHTS IS A NON-PROFIT LEGAL ADVOCACY ORGANIZATION DEDICATED TO PROMOTING AND DEFENDING WOMEN'S REPRODUCTIVE RIGHTS WORLDWIDE.

formerly the Center for Reproductive Law and Policy